

**ARBETSUTSKOTTET FÖR PEDAGOGISKT
UTVECKLINGSCENTRUM DALARNA (PUD-AU)**

Tid: 2019-04-16, kl. 9.00-13.00 (inklusive lunch).

Plats: Högskolan Dalarna, Falun, lokal Selma.

Deltagare: Filippa Bergqvist, PUD, Sanna Bäcke, HDa, Håkan Elfving, Gagnef, Ulrika Forssell, Borlänge, Mikael Fältsjö, Borlänge och VBU, Ludvika, Anna-Karin Fändrik, PUD, Peter Gabrielsson, HDa, Mattias Gradén, PUD, Stefan Grybb, Hedemora, Torsten Hylén, HDa, Lars Kratz, Rättvik, Lars Linder, PUD, Mats Lundgren, PUD, Hanna Meijer Holmqvist, Lärarnas Riksförbund, Ulf Månsson, Säter, Tobias Mårtensson, Säter, Karin Nordmark, HDa, Ulf Nytell, PUD, Birgitta Orrebo, Sandviken, Inga-Lena Spansk, Mora, Satu Sundström, PUD, Johan Svedmark, Falun, Mats Tegmark, HDa, Sofia Walter, HDa, Stefan Weinholz, PUD, Berith Öhrn, PUD.

PROTOKOLL PUD-AU

2019-04-16

- 1 Mötets öppnande**
PUD:s ordförande Inga-Lena Spansk hälsade välkommen och öppnade mötet.
Avdelningschef Peter Gabrielsson ersatte Bengt Ericsson.
En kort presentationsrunda genomfördes.
- 2 Dagordningen**
Övriga frågor: Påminnelser om konferens, föreläsning och partnerskolor.
Med dessa tillägg godkändes dagordningen.
- 3 Val av mötessekreterare**
Satu Sundström valdes till mötessekreterare.
- 4 Samverkansprojekt: "Förhållningssätt till islamism i klassrummet" (FIK) - Uppföljning av intresseanmälningar samt planering.**
Torsten Hylén, docent i religionsvetenskap, påminde om samverkansprojektet Förhållningssätt till islamism i klassrummet. Projektets idé har presenterats tidigare: eventuella behov av kunskap i skolorna om islamism. Högskolan Dalarna (HDa) kan erbjuda föreläsning(ar) och söker kontakt med lärare som har erfarenheter av islamism. Tidigare har fyra kommuner anmält intresse: Borlänge 2 grupper, Falun 2 grupper, Mora och Orsa. Gagnef återkommer senare. Det finns plats för fler. Kostnaden delas mellan PUD och respektive kommun. Tiden för intresseanmälningar flyttas fram till den 15 maj. Påminnelsemejl kommer att gå ut. Torsten Hylén är kontaktperson vad gäller innehåll i projektet och Bengt Ericsson angående ekonomi.
- 5 Fler vägar till läraryrket**
Filippa Bergqvist och Anna Karin Fändrik föredrog angående projektplan och erfarenheter från möten med pilotkommuner i projektet Fler vägar till läraryrket.
En lokal projektplan är skickad till Umeå universitet. Den 9 maj träffas representanter för de lärosäten som är involverade i projektet för att gå igenom alla projektplaner. Pilotenkäten är utskickad. En ambition är att få igång ett samarbete med Högskolan i Gävle. Idéer kan meddelas till Anna-Karin, exempelvis angående kurs i akademiskt skrivande eller UVK-kurser, som kan tillgodoräknas i en lärarutbildning. För många intresserade är svenska språket en utmaning. Aktiv marknadsföring i kommunerna är positivt, exempelvis genom att informera om hur högskolestudier går till. Ett motstånd mot att studera kan finnas hos dem som är i arbete. I de mindre kommunerna vet man i allmänhet vilka personer som kan vara aktuella att fånga upp. Man får lov att jobba på olika sätt med olika kategorier av människor. De kommuner som inte är med i pilotprojektet är välkomna att höra av sig så kan Anna-Karin och Filippa komma ut och informera. De som kontaktar kommunerna hänvisas till HDa.
Mikael Fältsjö, Borlänge, kommenterade att man bör försöka tänka utanför boxen. Detta är ytterligare en utmaning vi står inför och även om vi inte lyckas nå alla är det ytterst värdefullt att komma i kontakt med så många som möjligt. Behöriga lärare, som inte har tjänstgjort på en tid, behöver ta till sig nya pedagogiska grepp. Inte utbildade, som behöver fångas upp i detta aktuella projekt, skyggar för bland annat lång utbildning och höga studielån. Från fackligt håll

kommenterades att den personal som finns i tjänst inte får överutnyttjas. All forskning visar på arbetsmiljöns stora betydelse, inklusive arbetsbelastningen med allt mer omfattande dokumentationsbörda. Möjligen kan lärarassistenter vara en lösning - bland flera - på detta. Betonades att medvetenheten om lärarnas arbetssituation är stor och att åtgärder måste genomföras. Här är PUD-samarbetet en bra grund, där åtgärder kan fördelas. Enskilda kommuner kan inte lösa problemen utan det måste ske på ett långsiktigt och hållbart sätt, som inkluderar omvärldsspaning. Här berördes OECD:s rapport om svensk ekonomi och utbildningsminister Anna Ekströms kommentar angående de ökade klyftorna i svensk skola, som orsakade av vårt marknadsorienterade skolsystem. Denna fråga tas med till nästa PUD-AU den 11 juni, förslagsvis i anslutning till fortsatt diskussion om Skolforskningsfonden. Den kan med fördel också tas upp under PUD-riksdagen.

6

PUD-riksdag

Mattias Gradén, Sofia Walter, Mikael Fältsjö och Inga-Lena Spansk föredrog angående upplägg av och innehåll i den planerade PUD-riksdagen, den gemensamma träffen för PUD-medlemmarna och akademien.

Betonades inledningsvis att alla PUD-medlemmar är delaktiga i planering och genomförande.

Tidpunkten blir inte den 26 mars som tidigare föreslagits. Nya alternativ är den 29 april eller 7 maj.

Önskemål är att utbildningsminister Anna Ekström, Matilda Ernkrans, minister för högre utbildning och forskning, eller statssekreteraren vid utbildningsdepartementet Erik Nilsson deltar som huvudtalare och/eller särskilde utredaren Björn Åstrand. Dessutom framfördes önskemål om deltagande av forskare. Alla uppmanas att komma med ytterligare förslag.

När tidpunkt och huvudtalare är fastställda vidtar arbetet med det mer praktiska genomförandet utifrån Pyramidens olika skikt: diskussionspunkter utifrån textunderlag, samtalsledare etc.

Finansiering sker via ULF-projektet och kommunerna.

Förslag på teman framfördes, som kan fördjupas i kommunerna: digitalisering, kollektivt lärande, arbetsmiljö, regionala perspektiv på samverkan, tillit.

Kontaktpersoner är Mattias Gradén och Sofia Walter.

7

Utbildning av fritidspedagoger

Inga-Lena Spansk föredrog ärendet.

Diskussion: Hur går vi vidare utifrån den presentation som Högskolan i Gävle gjorde på PUD-Rådet?

- a) Del av ordinarie utbildning förlagd till Dalarna med start ht 19?
Detta kräver 15 sökande från vår region.
- b) Arbetsintegrerad utbildning med start ht 20
- c) Kartläggning i regionen

Ingen ny information har inkommit i frågan. Söksiffrorna var klara den 15 april (igår). Besked avvaktas, därefter går information ut. Dock kan om igen konstateras att behovet är stort, bland annat i Borlänge, Falun, Sandviken och Säter, och att en kartläggning behöver göras (c). Att uppnå 15 sökande från regionen ska inte utgöra något problem (a). När det gäller en arbetsintegrerad variant av utbildningen med tjänstgöring som fritidsledare ställer sig mötet positivt (b).

PAUS

8

Större gemensamma FoU-projekt

Mats Lundgren och Ulf Nytell föredrog angående det tänkta projektet "Hur bygger man en utvecklingsorganisation?" Betonades inledningsvis att en utvecklingsorganisation är beroende av en fungerande driftsorganisation och att Skolforskningsfonden skulle kunna (del)finansiera den forskning som diskuterades. Forskningen ska vara praktikutvecklande med ett fokus på styrkedjan; hur den ska hänga ihop, men att detta inte alltid fungerar i realiteten – processen är inte rationell. Ulf resonerade kring begreppen formuleringsarena respektive realiseringsarena och att det händer saker på vägen mellan dessa båda arenor. Kommenterades att man också kan göra tvärt om; från realisering till formulering. För gemensamt lärande på olika plan, ledarskap etc. behövs en organisation för just detta. I Sverige sysslar rektorer i allmänhet endast i liten grad med utvecklingsfrågor. Istället ligger detta uppdrag på förestelärare vilket inte alltid fungerar optimalt, bland annat på grund av brist på legitimitet. Mats Lundgren betonade vikten av att identifiera problemet eller problemen. Som exempel nämndes skolskjutningar, där problemet inte huvudsakligen är de tillgängliga vapnen utan de konflikter som leder till skjutningarna. Han resonerade vidare kring systemproblematik, såsom exempelvis dålig arbetsmiljö och bristande tillit, och att det kan fungera så att ju mer problemet beskrivs, desto närmare lösningen kommer man – lösningen finns hos oss själva. En arbetsgrupp har bildats, med 15-talet deltagare från Avesta, Falun, Gagnef, Hedemora och Ludvika, som gärna vill ha fler medverkande. Mats Lundgren och Ulf Nytell är kontaktpersoner.

9

Utbildning av barnskötare

Sanna Bäcke, universitetsadjunkt i pedagogiskt arbete och ansvarig för denna uppdragsutbildning, föredrog ärendet.
Sammanställning av förfrågan som har gått ut:

Borlänge: 20 platser. Kontaktperson: Ulrika Forssell,
ulrika.forssell@borlange.se

Mora: 5 platser. Kontaktperson: Anne Lundberg-Svensson,
anne.svensson@mora.se

Säter: 5 platser. Kontaktperson: Ulf Månsson,
ulf.mansson@edu.sater.se

Gagnef: Intresserade ht 20. Kontaktperson: Håkan Elfving,
hakan.elfving@gagnef.se

Malung-Sälen och Vansbro går ihop: Intresserade 2020/21. 10 platser vardera. Kontaktperson: Torbjörn Martinsson,
torbjorn.martinsson@malung-salen.se

Inte intresserade (i nuläget): Gävle, Hedemora, Leksand, Ljusnarsberg, Rättvik, Västerdalarnas Bildningsförbund

Övriga har inte svarat.

En grupp bör bestå av 10-16 personer. Fler deltagare behövs alltså i norra delen av länet för genomförande i nuläget alternativt genomförs utbildningen i Mora 2020/21.

En planeringsträff genomförs preliminärt den 10 maj i Borlänge då Sanna Bäcke och Bengt Ericsson deltar från HDa. Sanna Bäcke är kontaktperson.

10

De arbetsintegrerade lärarutbildningarna

Anna-Karin Fändrik och Lars Linder föredrog angående modellvård och ansökningsläget vad gäller de arbetsintegrerade lärarutbildningarna.

Modellvård.

PUD-AU är styrgrupp för modellvården. Några av de studerande i omgång I har reagerat på hög arbetsbelastning då NO-kurserna startade. Detta åtgärdades omedelbart genom samtal med samtliga involverade.

Lars Linder framförde att arbetsgruppen kontinuerligt håller proaktiva möten angående modellvården, då frågor och funderingar, som bland annat framkommer under de fortlöpande utvärderingarna på program- och kursnivå, tas upp och snabbt och konstruktivt åtgärdas. Dessutom bedrivs följeforskning av Jörgen Dimenäs. En slutsats som redan nu kan dras är att avhoppet är färre än i den ordinarie lärarutbildningen. Handböcker för olika involverade grupper; studerande, skolhuvudmän, rektorer, lärare och politiker, kommer att produceras. Nästa möte i arbetsgruppen är den 28 maj. Facklig representation är önskvärd. Lars Linder är kontaktperson.

Flera lärosäten har påbörjat arbetsintegrerade lärarutbildningar eller är på väg att göra det. Våra resultat är positiva jämfört med andra liknande projekt, som Brobyggarna och Teach for Sweden.

Ansökningsläget.

Via VAL har 167 personer sökt totalt varav troligtvis ca 20

Arbetsintegrerad lärarutbildning, KPU-varianten. Påminnes om att matchningen vad gäller ämne(n) är mycket viktig. Inbjudan har gått ut till matchningskonferens den 20 maj.

Till grundlärarprogrammet har 60 studerande antagits av 140 sökande varav 78 behöriga. Detta är något färre än till omgång II vilket är en konsekvens av den tidigarelagda sökperioden. Av dessa är ca 20-25% från andra regioner. Ca 40-45 beräknas komma till kursstart i augusti. Lars Linder har en lista på antagna.

Lena Åström meddelar via mejl:

"8/5 möte med skolhuvudmän kl. 16-17 i sal C237 samt zoomrum om någon vill delta via länk: <https://du-se.zoom.us/j/132702631>

14/5 informationsmöte för antagna studenter omgång III kl. 17 i sal C339. Kommuner/rektorer är välkomna att delta och de får gärna ta med någon av sina studenter som kan svara på frågor.

Antagningen för omgång III blir klar 12/4 och Marie kommer att hjälpa mig med att skicka ut ett välkomstbrev på måndag 15/4.

Jag är tillbaka den 23/4 och den veckan skickar jag ut en påminnelse till alla som inte har blivit antagna (men är behöriga) om att det går att söka det ordinarie grundlärarprogrammet till hösten."

11

Skolforskningsfonden

Peter Gabrielsson, Mattias Gradén och Mats Tegmark föredrog angående Skolforskningsfonden. Inga ansökningar har inkommit i samband med årets utlysning. Diskussion: Tänkbara orsaker till detta utfall samt konsekvenser för framtida utlysningar.

Två slag av utlysningar har gjorts under flera år - planeringsbidrag och forskningsbidrag – med fokus på praktiska forskning i tätt kontakt mellan aktuell kommun och forskare. Resultaten ska vara av direkt relevans för skolan och är tänkta att komma alla till del.

Diskuterades initiativ från kommunerna och att det måste tydliggöras vad som behöver beforskas. Vidare skulle ansökningsförfarandet kunna förenklas. En ytterligare orsak till uteblivna ansökningar kan vara att stora satsningar har gjorts på forskning vid HDa, med nyrekryteringar, beviljade externa forskningsmedel och större anslag till

forskningsprofilerna som följd, vilket gör att tid för ytterligare forskning inte finns.

Större forskningsprojekt med flera involverade kommuner har diskuterats i form av till exempel forskning kring fungerande utvecklingsorganisationer. Andra förslag skulle kunna vara teman i en bank. Som exempel på sådant tema nämndes inkluderande lärmiljöer inklusive omvärldsspaning. Med hänvisning till Skolforskningsinstitutet, kommenterades skolforskningens status och problematik kring förankring av forskningsresultat.

Diskuterades vidare kring vilken sorts forskning man i kommunerna är i behov av. Som regel har man klart för sig vilka problem som finns i skolans värld idag och är intresserade av förslag på konkreta lösningar i första hand. Exemplet Arbetsintegrerade lärarutbildningar respektive Barnskötare till förskollärare kan ses som goda exempel på bidrag till hur problemet med brist på relevant personal åtminstone delvis kan lösas.

Föreslogs att den arbetsgrupp, som finns, ser över hur angelägna forskningsfrågor med stort fokus på problemlösning ska kunna ringas in samt utlysningrutinerna. Betonades vikten av långsiktighet.

Beslut: Forskningsprojektet Undervisning i förskolan, som Maria Olsson och Elisabeth Lindgren Eneflo ansvarar för, förlängs ett år, med redovisning av slutrapport 2020.

12

UKÄ-granskning av högskolans läroprogram

Mats Tegmark föredrog angående UKÄ:s granskning av förskolläroprogrammet och grundläroprogrammen F-3 och 4-6. Informationen har skickats ut.

När det gäller förskolläroprogrammet efterfrågas större dokumenterad vetenskaplig kompetens hos den personal som undervisar i programmet. Kritik riktas också mot hur examinationen är kopplad till examensmålen. Resultaten är goda men HDa behöver förstärka genomförandet. Positivt är hur väl VFU fungerar, samverkan via PUD och hur man i utbildningen fångar upp aktuella skeenden.

Vad gäller grundläroprogrammen har man undersökt endast svenska och matematik och efterfrågar fler disputerade lärare i utbildningen, särskilt som den vetenskapliga kompetensen finns vid HDa. Inom ämnet svenska har flera i ämnesgruppen andra uppdrag än mot lärarutbildningarna och i matematikdidaktik har man tappat viss kompetens. Även här betonas väl fungerande VFU och samverkan. HDa har ett år på sig att vidta åtgärder. I vissa fall skulle dessa ändå göras. Viss omfördelning av lärarkompetens kommer att ske och strategiska nyrekryteringar genomförs. Åtta tjänster inkluderande 50% forskning med praktikutvecklande fokus och 50% tjänstgöring inom lärarutbildningen ligger ute. Informationstext har gått ut till studenter, partnerskolor och personal vid HDa. Förutsättningarna för att HDa ska få helt godkänt av UKÄ våren 2020 bedöms som mycket goda.

13

Övriga frågor

- Skolchefsföreningen arrangerar konferens 27-28 maj i Stockholm. Temat är Skolchefens formella roll och mandat i samhällsbyggandet.
- Valerie Margrain, professor i pedagogiskt arbete vid Karlstads Universitet föreläser om Gifted students – särskilt begåvade elever vid HDa den 14 maj – inbjudan har gått ut.
- Ansökan om partnerförskola eller partnerskola denna omgång ska vara inne senast den 7 oktober.

14

Nästa möte och mötets avslutande

Nästa möte är PUD-AU på Haganäs den 11 juni. Ordförande tackade alla deltagande i mötet och avslutade det.

Satu Sundström
Sekreterare

Peter Gabrielsson
Justerare

